

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 7) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 7) 2021.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

09 Ebrill 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio:

- Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020 ("y prif Reoliadau"), a
- Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd ar gyfer Personau sy'n Teithio i Gymru etc.) 2020 ("y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan y weithdrefn frys a amlinellir yn adran 45R o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (p. 22) ("Deddf 1984"). Caiff y Rheoliadau eu gwneud heb fod drafft wedi'i osod gerbron y Senedd a'i gymeradwyo ganddi. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn, oherwydd brys, ei bod yn angenrheidiol gwneud y Rheoliadau heb i drafft gael ei osod a'i gymeradwyo fel y gellir gweithredu mesurau iechyd y cyhoedd er mwyn ymateb yn gyflym i'r bygythiad a berir i iechyd pobl gan y coronafeirws. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion sydd wedi'u nodi yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad presennol a berir gan y coronafeirws.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws.

Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

Mae'r Rheoliadau diwygio hyn yn lleihau ymyrraeth y cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau â'r hawliau unigol hynny.

Mae'r Llywodraeth o'r farn nad yw'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. I'r graddau y gallant o bosibl gyffwrdd ag unrhyw hawliau o'r fath, mae'r Llywodraeth o'r farn bod yr ymyrraeth yn fach iawn ac y gellir ei chyfiawnhau fel ymyrraeth angenrheidiol a chymesur i gyflawni nod dilys. Nid yw'r diwygiadau i'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd a wneir gan y Rheoliadau hyn yn newid y ffordd y maent yn cyffwrdd â hawliau unigol.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf 1984, a rheoliadau a wneir oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan adrannau 45B, 45C(1) a (3), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Caiff rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn eu hamlinellu yn y Memoranda Esboniadol ar gyfer y prif Reoliadau a'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer achosion a lledaeniad y coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19.

Roedd y prif Reoliadau a wnaed ar 18 Rhagfyr 2020 yn nodi cyfyngiadau a gofynion a fydd yn berthnasol i bedair gwahanol Lefel Rhybudd a chaiff y Lefelau Rhybudd eu hamlinellu yn y [Cynllun Rheoli'r Coronafeirws](#). Diweddarwyd y cynllun hwn ar 19 Mawrth 2021.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r prif Reoliadau i addasu dros dro sut y mae Lefel Rhybudd 3 yn gweithredu yng Nghymru. Mae cyfnod yr addasiadau dros dro sydd eisoes mewn grym wedi'i estyn tan ddiwedd y dydd ar 25 Ebrill 2021.

Yn benodol, mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud addasiadau dros dro pellach:

- a. Dileu'r cyfyngiadau ar ganfasio, ond mae dyletswydd ar ganfaswyr i gymryd pob mesur rhesymol i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws, a'r risg o'i drosglwyddo, pan fyddant yn cyflawni'r gweithgaredd hwn, a phan fyddant

yn cymryd y mesurau hynny rhaid iddynt ystyried canllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru.

- b. Galluogi siopau (“mangre fanwerthu” yn y ddeddfwriaeth) nad ydynt yn hanfodol i ailagor.
- c. Caniatáu i wasanaethau cysylltiad agos ailagor, gan gynnwys gwasanaethau symudol yng nghartrefi pobl megis trinwyr gwallt yn y cartref (mae diffiniad newydd o wasanaethau cysylltiad agos wedi'i gynnwys yn rheoliad 57(1)(da)).
- d. Dileu'r cyfyngiadau er mwyn caniatáu i bobl nawr ymweld drwy apwyntiad â safleoedd (“mangre” yn y ddeddfwriaeth) a ddefnyddir ar gyfer priodas, partneriaeth sifil neu seremoni briodas arall, neu ar gyfer dathlu digwyddiad o'r fath, y mae'n ofynnol iddynt gau fel arall.
- e. Dileu'r cyfyngiadau er mwyn caniatáu i amlosgfeydd agor yn llawn.

Mae'r Rheoliadau hyn yn dileu'r cyfyngiadau presennol ar deithio o fewn y DU ac i/o'r ardal deithio gyffredin, ac yn gosod cyfyngiadau a gofynion newydd ar deithio rhyngwladol (a fydd mewn grym ym mhob Lefel Rhybudd), gan gynnwys:

- a. cyfyngiadau i wahardd teithio rhyngwladol heb esgus rhesymol. Mae person sy'n ceisio teithio i gyrchfan y tu allan i'r ardal deithio gyffredin heb esgus rhesymol yn euog o drosedd ac mae'n bosibl y bydd yn wynebu Cosb Benodedig o £5,000.
- b. cyflwyno gofyniad i unrhyw berson sydd mewn man cychwyn (er enghraifft, maes awyr) ac sy'n ceisio ymadael â'r ardal deithio gyffredin gydag esgus rhesymol ddarparu ffurflen datganiad teithio rhyngwladol wedi'i chwblhau, gan nodi'r rhesymau dros deithio, i swyddog gorfodaeth ar gais. Mae'n bosibl y dyroddir Cosb Benodedig o £60 i berson sy'n methu â chwblhau ffurflen datganiad neu sy'n darparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol ar y ffurflen.

Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn gwneud diwygiadau technegol, mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol, gan gynnwys i ddarparu ar gyfer gorfodi'r darpariaethau newydd ar deithio rhyngwladol.

O ganlyniad i'r diwygiadau a ddisgrifir sy'n ymwneud â theithio rhyngwladol, mae'r Rheoliadau hefyd yn diwygio'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd. Mae'r Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd yn sicrhau bod teithwyr yn cael gwybod am y gofynion teithio a'r canllawiau iechyd y cyhoedd sydd mewn grym yng Nghymru. Diwygir y Rheoliadau Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i'w gwneud yn ofynnol i weithredwyr gwasanaethau perthnasol sy'n ymadael â Chymru i fynd i gyrchfan y tu allan i'r ardal deithio gyffredin ddarparu gwybodaeth i deithwyr ynghylch y cyfyngiad ar ymadael â Chymru i fynd i gyrchfan o'r fath, a'r gofyniad i gwblhau ffurflen datganiad teithio rhyngwladol. Mae'r wybodaeth hon i'w darparu ar yr adeg archebu ac o leiaf 24 awr cyn yr amser y disgwylir i'r gwasanaeth ymadael.

Daw'r diwygiadau a'r addasiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn i rym ar 12 Ebrill 2021.

5. Ymgynghori

O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol ac asesiadau effaith eraill

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol wedi'i lunio mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd bod angen eu rhoi ar waith ar fyrder i fynd i'r afael â'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.